

Het Rijk in de Europese cloud?

Soevereiniteit als overweging bij transformatie naar de cloud

Van uitvoeringsorganisaties tot ministeries en gemeentes, bij overheden zijn ze op alle niveaus bezig met de vraag: “In hoeverre gaan we over naar de cloud?” Logisch, er zijn tal van praktische redenen voor en ook de dataverordening speelt een rol bij die overweging. Vanuit KPMG deden we onderzoek naar welke keuzes daarbij gemaakt worden. Eén van de uitkomsten is dat er vooral wordt gelet op de traditionele functionele behoeften, maar er minder aandacht is voor de provider die de dienst verleent. Welke cloudaanbieders zijn er? Met welke partijen werken we al samen die ook clouddiensten aanbieden? Veel overheden komen daarbij uit op Amerikaanse hyperscalers in plaats van Europese cloudproviders. Gezien de geopolitieke ontwikkelingen neemt het onderwerp digitale soevereiniteit een steeds grotere positie in dit gesprek in.

Maatschappelijk debat

Het maatschappelijke debat in Nederland en in Europa rondom het onderwerp soevereiniteit is aan het verschuiven en ook in de Tweede Kamer is het onderwerp van gesprek, op 13 februari jl. hield de vaste Kamercommissie Digitale Zaken een rondetafelgesprek over het onderwerp Digitale soevereiniteit bij de Rijksoverheid. We vinden daarbij onze soevereiniteit steeds belangrijker, ook als het gaat over hoe en waar we onze data opslaan. Een onderwerp dat zeker met alle geopolitieke onrust versneld meer aandacht krijgt en daarom ook een belangrijkere rol zou moeten spelen bij cloudtransformaties.

Waarom geen Europese cloudprovider?

Uit het eerdergenoemde onderzoek dat we vanuit KPMG uitvoerden, kwam een aantal redenen naar voren waarom Europese cloudproviders slechts zelden als logische keuze worden gezien door overheden. Er zitten gaps tussen wat Nederlandse/Europese cloudproviders en Amerikaanse hyperscalers aanbieden. Zeker als je een wat complexere omgeving zoekt waarin verschillende functionaliteiten samenkomen, lijken die laatste de meest logische partij. Ze bieden totaalpakketten waarbij de software die al gebruikt wordt, Microsoft is een goed voorbeeld, makkelijk geïntegreerd wordt. Natuurlijk kun je hetzelfde voor elkaar krijgen met een Europese cloudprovider als basis, maar dan kom je vaker uit op een complex aan leveranciers dat bestuurd moet worden. Er zijn wel Europese spelers die veel functionaliteit bieden, maar die zijn over het algemeen wat minder bekend. Dat is meteen een andere reden om een Amerikaanse partij te kiezen; die besteden meer aandacht aan het verstrekken van (gedetailleerde) informatie en weten zichzelf beter te 'marketen'. Het gaat om bekende spelers met een groot marketingbudget én het is vaak in één oogopslag duidelijk dat ze aan alle eisen voldoen die je als overheid nodig hebt. Zowel praktisch als juridisch. Europese spelers hebben vaak meer moeite om helder te maken wat er mogelijk is en hoe ze voldoen aan wet- en regelgeving.

Niet alleen praktische overwegingen

Er is een herijking nodig van de overwegingen die worden gemaakt bij het overstappen op een cloudgebaseerde oplossing. De eerste stap is de realisatie dat er een keus is naast Amerikaanse hyperscalers én dat die keus gaat over soevereiniteit. Stap 2 is het goed onderzoeken wat de verschillen tussen Amerikaanse en Europese aanbieders precies zijn en welke rol ze spelen. Dat kan gaan over functionaliteiten en innovatie, maar ook over hoe de aanbieders voldoen aan zaken als wetgeving en privacy. Stap 3 is om vervolgens onderbouwd en bewust de keuze te maken. Een belangrijke vraag in het hele proces zou moeten zijn: staat onze data bij een partij waarbij de soevereiniteit van onze data voldoende is gewaarborgd? En kan dat wel bij een Amerikaanse partij? Het is bijvoorbeeld maar de vraag of Europese en Amerikaanse wetgeving op elkaar blijven aansluiten. In dat licht zou de overweging voor soevereiniteit een grotere rol moeten spelen. Dit zegt overigens niet dat Amerikaanse hyperscalers in bepaalde gevallen niet nog steeds een betere optie kunnen zijn, maar vooral dat de keuze een bewuste moet zijn, op basis van de juiste feiten, voordelen en nadelen.

Naar aanleiding van de maatschappelijke discussie over dit onderwerp heeft het Ministerie van Economische Zaken KPMG gevraagd om een gap-analyse uit te voeren naar de EU cloudproviders en hyperscalers. Lees meer over de uitkomsten van deze analyse in het rapport "[Quickscan -onderzoek naar technische, organisatorische en juridische gaps tussen Europese / Nederlandse cloudproviders en Amerikaanse hyperscalers](#)".

Contact

Meer informatie?

Verder praten over de rol van digitale soevereiniteit bij het overstappen naar de cloud? Neem contact op met onze experts:

Deborah Hofland

Partner Public Sector

hofland.deborah@kpmg.nl

+31 (0)70 338 24 21

Johan Noltes

Senior Manager Digital Transformation

noltes.johan@kpmg.nl

+31 (0)20 656 80 12

www.kpmg.nl

Alle verstrekte informatie in dit document is van algemene aard en is niet gericht op de omstandigheden van een individu of bedrijf. Hoewel we ernaar streven de meest nauwgezette en tijdige informatie te verstrekken, kan er geen garantie worden gegeven dat dergelijke informatie correct is op de datum waarop deze wordt ontvangen noch dat deze in de toekomst nauwkeurig zal blijven. Derhalve dienen op basis van dergelijke informatie geen handelingen te worden verricht zonder passend professioneel advies na een grondig onderzoek van de specifieke situatie. In dit document hebben de termen "wij", "ons" en "onze" betrekking op KPMG. Sommige of alle hierin beschreven diensten zijn mogelijk niet toegestaan voor KPMG-auditcliënten, aan hen gelieerde ondernemingen of gerelateerde entiteiten.

© 2025 KPMG N.V., een Nederlandse naamloze vennootschap en lid van de wereldwijde KPMG-organisatie van onafhankelijke ondernemingen gelieerd aan KPMG International Limited, een Engelse vennootschap "limited by guarantee".

Alle rechten voorbehouden.